

APERITIFF

09 SÂMBĂȚĂ | 17 IUNIE | 2023

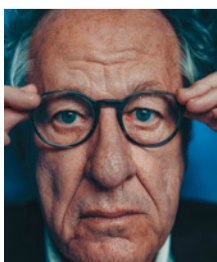
14 — 15 ENGLISH PAGES

HORAȚIU MĂLĂELE

UN ARTIST COMPLET

Cu peste 150 de roluri interpretate în cinema, televiziune și teatru de-a lungul unei cariere de aproape 50 de ani, Horațiu Mălăele se mândrește cu un număr impresionant de premii. În această seară, va mai adăuga unul la palmares: Premiul de Excelență la Gala de Închidere TIFF.22. Înainte de momentul special, îndrăgitul actor va putea fi văzut și în show-ul *Sunt un orb* și va participa la o proiecție specială a filmului *Piciu* (1984), care va fi prezentat pentru prima oară în forma sa originală, cu finalul necenzurat.

▶
3

▶ **Interviu cu Geoffrey Rush**

4 Actorul australian premiat cu Oscar vorbește despre rolurile sale, de la pianistul David Helfgott la Căpitanul Barbossa.

▶ **Film surpriză: MMXX, de Cristi Puiu**

6 Premiatal regizor Cristi Puiu se întoarce cu un film zguduitoare și discret, hipnotizant și haotic, adesea amuzant și mai mereu dificil.

▶ **Interviu cu Paul Negoescu**

16 Prezent la TIFF cu *Încă două lozuri* și *Oameni de treabă*, Paul Negoescu povestește despre multiplele șanse care l-au urmărit în carieră.

David, sau poate mai bine spus: Pentru David, este ultimul film documentar semnat Radu Muntean. O mână de copii pornesc într-o drumeție pe munte, undeva la granița județului Suceava, cu destinația Dornișoara, ghidați de ultramaratonistul Tiberiu Ușeriu (Tășuleasa Social).

Deși personajele principale în lumina Soarelui și a lanternelor sunt niște copii, filmul este dedicat părinților. În *David*, regizorul Radu Muntean urmărește grupul printre ferigi și brazi uscați, documentând conversații care adesea ne fac să uităm că ascultăm niște puști până în vârsta pubertății. Aflăm că lucrurile la care nu vrem să ne expunem copii la ore de educație sexuală sunt deja prea bine dezbătute de ei atât în mediul online cât și offline. În lipsa semnalului la telefon și departe de ecrane,

realizăm care sunt, de fapt, problemele care îi macină pe copiii de acum.

Dinamicile grupului se schimbă constant, învățăm că acești copii nu sunt așa de prețioși pe cât credeam și merită lăsați să își exerseze independența. Se formează roluri și fiecare își înțelege responsabilitățile, atât personale, cât și față de ceilalți. Nimeni nu este lăsat în urmă, iar când adultul e nevoit să părăsească grupul, liderii sunt aleși ca într-o adevărată democrație.

David este fiul lui Tiberiu Ușeriu, și deși documentarul îi poartă numele, știm că a fost destinat să fie împărțit cu o audiență largă pentru că lecțiile din el sunt pentru noi toți.

► Sâmbătă, 17 iunie, 17:00 / Cinema Mărăști

Noémie dit oui, în regia lui Geneviève Albert, câștigă premiul TV5MONDE, RFI România și a Institutului Francez din România

Producția canadiană *Noémie dit oui* s-a dovedit a fi alegerea câștigătoare a juriului tinerilor francofoni pentru ediția a 22-a a festivalului TIFF. Deliberarea s-a făcut dintr-o selecție deosebit de diversă de 7 filme în limba franceză, sub îndrumarea mentorului Corina Șuteu. Filmul ne proiectează în universul lui Noémie, o adolescentă de 15 ani aruncată în lumea prostituției din Montréal. Suntem puși în fața unei drame ce trebuie conștientizată și nicidecum evitată. Actrița în rolul principal Kelly Dépeault reușește o performanță remarcabilă și asumată, oferind o paletă largă de emoții publicului.

O mențiune specială este atribuită de juriu și filmului-experiment *Knit's Island*,

o producție cu o abordare inovatoare și curajoasă care dovedește o nouă viziune artistică asupra cinematografiei.

Juriul tinerilor francofoni la TIFF.22 este unul dintre proiectele pe care Institutul Francez, TV5MONDE și RFI România continuă să le dezvolte împreună pentru a susține tinerii și francofonia. Premiul este acordat la TIFF pentru al zecelea an consecutiv. Ediția aceasta, juriul a fost compus din cinci tineri români și francezi, studenți la Cluj în specializările teatru și film, medicină sau cooperare internațională: Raluca Bălan, Andreea Radu, Adelina Hess, Alexandru Necula și Léopold Martel.

TIFF Lounge

Azi, 17 iunie, de la ora 11:00, ne vedem la **TIFF Lounge** cu moderatoarea Claudia Duca și regizorii invitați Cătălina Tesar, Adina Popescu și Iulian Ghervas pentru un **TIFF Talk despre doc-uri de societate.**

De la 12:00, Ionuț Mareș va modera un **Talk cu echipa filmului Libertate**, filmul regizat de Tudor Giurgiu și proiectat în premieră mondială ieri.

După o scurtă pauză, **de la 15:00** ne vedem pentru **prezentarea programului Europa Creativă – MEDIA al UE: oportunități europene de finanțare**, cu Valentina Miu.

La 16.00 începe **InspiraTIFF** cu actorul **Darko Perić și Cristi Grindean**

Continuăm cu **TIFF Talk-ul Ora de Religie**, de la **17:00**, o dezbatere pornind de la filmele *Arsenie. Viața de apoi* și *Soțul meu musulman* cu regizorii Alexandru Solomon, Daniel și Alexandra Bărnăuți, moderată de Mihnea Măruță.

Încheiem după **ora 19:00**, la Casa de Cultură a Studenților, cu **lansarea cărții Gopo 100**, de Dana Duma.

Premiul publicului. TIFF.22

COMPETIȚIE

<i>Carbon</i>	4.79
<i>Viza de intrare / Upon Entry</i>	4.44
<i>Noemi zice da / Noémie Says Yes</i>	4.41
<i>Dinastia dulce / The Cake Dynasty</i>	4.09
<i>Ca pește pe lună / Like A Fish On The Moon</i>	4.01
<i>Hit / Banger.</i>	3.97
<i>Mangal / Charcoal</i>	3.93
<i>Liniște-n furtună / Stillness In The Storm</i>	3.91
<i>Barbarii / The Barbarians</i>	3.85
<i>Fiica mâniei / Daughter of Rage</i>	3.72
<i>În familie / Family Time</i>	3.60
<i>Unchiul / The Uncle</i>	3.32

BAROMETRU GENERAL

<i>Strălucire / Shine</i>	4.91
<i>12 oameni furioși / 12 Angry Men</i>	4.90
<i>De ce mă cheamă Nora,</i>	
<i>când cerul meu e senin / Nora</i>	4.84
<i>Casablanca</i>	4.80
<i>Carbon</i>	4.79
<i>Visul / The Dream</i>	4.78
<i>Planeta albastră / Blue Planet</i>	4.77
<i>David</i>	4.74
<i>Actorul / The Actor</i>	4.72
<i>Balena / The Whale</i>	4.69

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, începând din 29 mai pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF Official APP**. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 5 iunie 2023: **Cinema FLORIN PERSIC**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 **Piața Unirii**

iar din 9 iunie în **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3, programul casierilor fiind următorul: **Luni, 5 iunie – joi, 8 iunie: 11:00 – 19:00;** **Vineri, 9 iunie – duminică, 18 iunie: 09:00 – 23:00.**

ATENȚIE! Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus.

Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

• **Bilet de intrare unic** (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 25 lei.
• **Bilet matineu** (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09.00 – 14.00): 20 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

• **Bilet pentru proiecțiile în aer liber:** 20 lei / • **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF:** 20 lei / • **Bilet Cinema Mini-Cini:** 20 lei / • **Bilet proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 20 lei / • **Bilet Gala de deschidere:** 50 lei* / • **Bilet Ceremonia de decernare a premiilor:** 50 lei* / • **Bilet Concerte, cine-concerte:** 40 lei*, excepție Muzeul de Artă: 30 lei* / • **Bilet Concert Jay Jay Johanson & proiecție Ce mașinărie fantastică:** 50 lei* / • **Bilet Concert Tangerine Dream:** 75 lei*, după 10.05: 100 lei* / • **Bilet proiecția maraton Kingdom Exodus:** 40 lei* / • **Bilet proiecția specială „Strălucire”, în prezența actorului Geoffrey Rush:** 40* lei / • **Bilet proiecțiile „Nuclear” și „Născuți asadini” în prezența lui Oliver Stone:** 40* lei / • **Bilet TIFF Picnic: proiecție Vulturii din Țaga și concert Nightlosers & Trio Ardealul:** 50 lei* / • **Bilet evenimentul special OCS 25:** Proiecție film documentar & concert unplugged Omul cu Șobolani: 40* lei / • **Bilet evenimentele Film Food:** 250 lei*

POLITICA DE ACCES

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, fie printat, fie în format electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (exceptând copiii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual).

Cu 5 minute înaintea începerii oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală.

Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de începerea proiecției. De asemenea, **după începerea proiecției, accesul în sală este interzis!** Locurile nu sunt alocate și sunt disponibile la alegerea spectatorului.

Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, așadar vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele.

Accesul cu animale de companie nu este permis în incinta sălilor de cinema.

Consumul de băuturi și produse alimentare din exterior este interzis.

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

• Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR, ora 21.45**, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților, începând cu ora 23.00.**
• Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Mărăști, începând cu ora 22.30.**
• Proiecția zilnică a filmului de la **UBB OPEN AIR, ora 22.00**, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar, începând cu ora 23.00.**

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

APERITIFF

Redactor-șef:

Codruța Simina

Editors:

Anca Grădinaru

Oana Balaci

Emily Noeovich

Ruxandra Predescu

Sophia Blaga

Crăița Nanu

Ariana Ion

Laurențiu Paraschiv

Ion Indolean

Andrei Micuța

Juniors:

Maria Cristiana Nițu

Arabella Cumpănă

Andrea Marton

Ilie Bălan

Bogdan-Andrei Lungu

Șerban Mark-Pop

Graphic design:

Carmen Gociu

Mihaela Vas

Gabi Bora

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

Horațiu Mălăele, în spectacol la TIFF

Inegalabilul Horațiu Mălăele revine cu o nouă reprezentare a ingeniozității în *Sunt un orb*, sâmbătă, 17 iunie, de la 19:00, la Cinema Florin Piersic.

Sophia Blaga

Descriș de Ion Caramitru ca fiind probabil cel mai bun produs al teatrului românesc din ultimii 20 de ani, Mălăele fascinează publicul prin noutatea adusă pe scenă la fiecare apariție. Plin de umor și de grație, artistul expune audienței în stilul său propriu înțelesurile unor poeți atât de diferiți ca stil sau gândire.

Spectacolul *Sunt un orb* se evidențiază prin aspectul comic de a prezenta câteva poezii de mare calitate, dar și de proză scurtă. "Sunt mai multe elemente care formează

ză acest spectacol, în care este vorba despre mine, dar este vorba și despre dumneavoastră", spune Horațiu Mălăele. De asemenea, momentele de improvizație sunt de neratat, Mălăele avertizând spectatorii că acesta prezintă un "pericol de răs în hohote".

Născut la 1 august 1952, Horațiu Mălăele este un actor român de teatru, film și televiziune, care a avut numeroase roluri reprezentate pe scenă, printre care se numără Paznicul - *Escroci în aer liber* (r. Horațiu Mălăele), Agamemnon Dandache - *O scrisoare pierdută* (r. Horațiu

Foto: Marius Mariș

Mălăele), Francois - *Dineu cu proști* (r. Ion Caramitru), Vanea - *Unchiul Vanea* (r. Yuri Kordonski), Carlo Goldoni - *Carlo contra Carlo* (r. Horațiu Mălăele), Profesorul - *Lecția* (r. Horațiu Mălăele), Fadinard - *Pălăria florentină* (r. Ovidiu Schumacher) și

pe ecran, precum Vișan - *Scara* (r. Vlad Păunescu), Ilie Moromete - *Moromeții 2* (r. Stere Gulea), Mircea - *Ai noștri* (r. George Dogaru), Bebe - *Șapte de amor* (r. Mircea Daneliuc), și Emilian - *O săptămână nebună* (r. Dragoș Buliga). ■

Horațiu Mălăele - un artist complet

Cu o carieră de aproape 50 ani în lumea filmului, Horațiu Mălăele este unul dintre cei mai cunoscuți și îndrăgiți actori români.

Andrea Marton

Binecunoscut drept actor și comediant, cariera lui Mălăele nu se reduce la ceea ce se întâmplă pe scenă sau în fața camerei de filmat, ci și în spatele acesteia. De-a lungul primăverilor artistice trăite, acesta s-a aflat și în poziția de scenarist și regizor, încântând prin producțiile sale generații întregi de iubitori de teatru și film.

Născut la Târgu Jiu în 1952, Valentin-Horațiu Mălăele povestește cum în copilărie suferea de strabism pronunțat și dislexie, fapt pentru care era adesea victima comentariilor răutăcioase din partea colegilor și chiar profesorilor săi: „Eram numit adesea «prostu' clasei»” afirmă însuși actorul. În ciuda suferinței trăite, Mălăele s-a făcut remarcat prin latura sa artistică în clasa a V-a, când, descoperindu-i desenul ascuns, unul dintre profesorii săi îi spune: „Tu ești un geniu.” Acesta este momentul în care micul Mălăele prinde curaj și încredere în sine.

Sunt încrederea și perseverența cele care îi aduc în 1970 prima expoziție personală de desene la Casa de cultură din

Târgu Jiu. Deși se pregătește să urmeze Institutul de Arte Plastice din Capitală, Mălăele optează în final pentru Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, unde absolvă în anul 1975, la

clasa profesorului Octavian Cotescu, cu rolul Fadinard din *Pălăria florentină*, de Eugene Labiche.

Repartizat la Teatrul Național din Piatra Neamț, Horațiu Mălăele joacă

în spectacole precum *Tinerete fără bătrânețe* de Eduard Covalli, cu rolul lui Dorde, pentru care primește un premiu pentru interpretare (1975), în *Slugă la doi stăpâni*, *Muntele sau Eulenspiegel* de Charles de Coster. Odată mutat în București, regizează spectacole de teatru ca *O sărbătoare princiară* și *Puricele*, iar în 1996 primește premiul special al juriului la Festivalul de Teatru Contemporan Brașov pentru regia piesei *Lecția*, unde interpretează totodată și rolul profesorului.

După debutul regizoral, Mălăele ajunge pe marile ecrane cu pelicula *Muntele ascuns* (1974), continuând să fie distribuit în producțiile unor mari regizori români precum Alexandru Bocăneț, Mircea Daneliuc și Sergiu Nicolaescu. Printre filmele de referință în care a jucat se numără *Amen* (2000), în regia lui Costa-Gavras, *Funeralii fericite* (2013), *Ultimul corupt din România* (2012) și *Poker* (2010).

Cu peste 150 de roluri interpretate în teatru și televiziune, marele actor se mândrește cu un număr impresionant de premii. Printre acestea amintim Premiul pentru interpretare la Festivalul Național I.L. Caragiale București (1993), Premiul Asociației Umoriștilor Români pentru interpretare (1993) pentru piesa *Puricele*, Premiul pentru regie la Festivalul Comediei Românești, Premiul UNITER pentru piesa *Unde-i revolverul?* și Premiul de Excelență al Festivalului *Comedy Cluj* (2012).

„Filmul este un animal viu, periculos și imprevizibil.” - Horațiu Mălăele. ■

► PROIECȚII SPECIALE ◀

Piciu

Emily Noejovich

Anul acesta, în secțiunea dedicată proiecțiilor speciale, am scos din portbagajul amintirilor un film care aduce în minte fundamentele istorice ale cinematografului românesc. Este vorba despre filmul *Piciu* (1985), cu Horațiu Mălăele, care va primi Premiul de Excelență la TIFF.22. Filmul are în distribuție multe figuri importante precum Victor Rebengiuc și Dorel Vișan și va fi prezentat pentru prima oară în forma sa originală, cu finalul necenzurat.

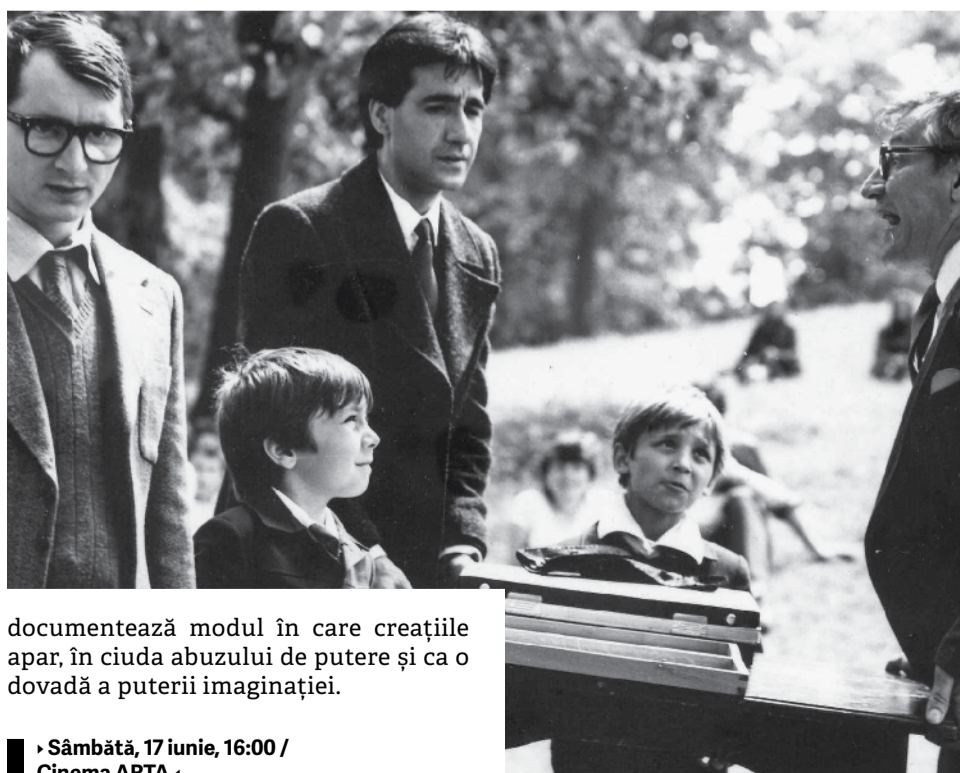
Bazat pe un scenariu scris de actorul Mircea Diaconu, filmul este o descriere a evenimentelor petrecute de un grup de copii și profesorii lor în timpul unei ieșiri de vacanță. Din mulțimea copilărească omogenă, unul dintre ei iese în evidență. Îl cheamă Piciu și ceea ce îl deosebește nu este, paradoxal, nimic excepțional, doar o

combinație de minte imaginativă, curaj și, mai presus de toate, plinătatea vieții, așa cum ne-am așteptat de la orice copil.

Deși Piciu este laudat de semenii săi, povestea lui este departe de a fi una inspiratională, ci mai degrabă una de avertizare. Fără a-și da seama și din cauza unor circumstanțe din nefericire contingente, copilul atrage atenția negativă a unui cadru didactic obsedat de eradicarea viselor și a lenei, deoarece viața este grea și cu cât asta îți intră mai repede în cap, cu atât mai bine. Greșelile, de asemenea, sunt judecate după aceeași monedă, fără nuanțe.

Tragedia lui Piciu este însă faptul că ceea ce i s-a întâmplat nici măcar nu intră în categoria greșelilor. A venit un urs și micuțul a rămas acolo, în timp ce ceilalți alergau de frică. Curajul lui este totuși periculos și trebuie oprit fără să conteze cum. Mesajul public vinde o cauză nobilă, o luptă împotriva dezinformării.

Filmul *Piciu* reprezintă, așadar, un afront ușor camuflat, dar vădit intenționat, la adresa "tovarășilor" deținători de autoritate, o amprentă istorică ce

documentează modul în care creațiile apar, în ciuda abuzului de putere și ca o dovadă a puterii imaginației.

► Sâmbătă, 17 iunie, 16:00 / Cinema ARTA ◀

Credit foto: Popa Andreea

Interviu cu Geoffrey Rush

Actorul uimește de fiecare dată prin autenticitatea și versatilitatea sa în alegerea fiecărui personaj, precum și prin interpretările sale mereu perfecte.

de Nițu Maria Cristiana

INTEROGATIFE

Geoffrey Rush este cunoscut pentru multitudinea de roluri care au rămas întipărite în memoria publicului. Pe 16 iunie, actorul a fost prezent la Q&A-ul susținut de Mihai Chirilov, cu ocazia **TIFF.22**. AperiTIFF a stat de vorbă cu actorul.

Maria Nițu: Filmul *Strălucire*, pelicula pentru care ați primit premiul Oscar pentru cel mai bun actor în 1997, rulează anul acesta la TIFF. Cum vă simțiți în postura de a vorbi despre acest film și de a-l reprezenta din nou, practic unul dintre cele mai importante din cariera dumneavoastră?

Strălucire

Geoffrey Rush: Ocupă un loc foarte special pentru mine, deoarece era abia al doilea film de lungmetraj în care am jucat rolul principal. Pur și simplu a mers într-o direcție în care nu anticipasem să mergem. Și am aniversat 20 de ani în 2016. Apărând la mijlocul anilor '90, a fost parte dintr-un fenomen care s-a întâmplat în acel an anume la Oscaruri. O mulțime de filme independente erau deja consacrate, cum ar fi *Pacientul englez* al lui Anthony Minghella, *Secrete și minciuni* al lui Mike Leigh, Lars von Trier. A fost bine pentru filmele independente în acea perioadă.

Filmul v-a adus o mare reputație și faimă după lansare. La 30 de ani de atunci, cum percepeți acest moment special? Ce v-a adus acest film, în ce moment a ajuns în cariera dumneavoastră?

A fost, în retrospectivă, un moment extrem important. Era în 1992 când am citit scenariul, dar nu am început să facem proiecții și era un film cu buget redus; eu lucram din 1971 - 1991 și-mi clădisem o carieră semnificativă ca actor de teatru. Călătoream și aveam o reputație, exploram încercând să prind joburi de 3 luni pentru a face orice din Shakespeare. La un moment dat, au apărut obstacole și am început să am anxietate, asta a fost atunci când s-a născut fiica mea și era acasă; mai târziu a sosit scenariul și a durat o veșnicie până când filmul a fost făcut. Când am citit scenariul, m-am gândit că e un personaj dintr-o poveste care e genul acela de chestie, ceva care are o mare amprentă creativă - știam că este un film foarte dramatic și că se așteptau la un film dramatic în Australia și am avut trei ani să mă pregătesc, pentru că Scott mi-a dat toate casetele înregistrate cu David și l-a ajutat pe scenarist să pună scenariul; era important să reproduc tiparele vocale, procesul de gândire care este atât de progresist.

De-a lungul vieții, rolurile dumneavoastră s-au distins prin esența autentică pe care le-ați dat-o, devenind înșuși personajul, nu doar jucând un rol. Cum reușiți să intrați atât de bine în pielea personajului?

Tot ce ai este scenariul. Dar apoi scenariul are, să spunem, pentru căpitanul Barbosa, scriitorii foarte buni. Au fost geniali. Pentru acțiune, aventură, scenariștii sunt importanți, sunt cei care au scris *Shrek*, care este un film grozav, cred eu. Așa că, au spus ei, au stabilit cu aproximare pirateria

propriu-zisă la mijlocul secolului al 18-lea. Pirateria nu este un lucru foarte atractiv. Dacă întâlnești piraiți acum, sunt oameni duri. Dar știam că Jerry Bruckheimer nu ar fi acceptat rolul până când scenariștii nu ar fi venit cu o direcție precisă, cum ar fi să-i facă pe piraiți blestemați.

Franciza pentru care sunteți cel mai cunoscut este *Piraiții din Caraibe*, știm cu toții asta. Cum v-a marcat acest rol din punct de vedere profesional și personal după lansarea lui?

Ei bine, este un rol foarte important. Este singurul personaj pe care l-am jucat în 5 filme diferite. Ceea ce a fost reconfortant pentru mine a fost faptul că scenariștii, odată ce am fost ucis în primul film, m-au adus înapoi. L-au pus (pe Hector Barbosa) să treacă prin diferite niveluri ale poveștii. A ajuns să lucreze pentru rege, așa că aroganța și vanitatea lui au fost mai puternice. A devenit un fel de lider global al celor 9 lorzi și apoi a avut o legătură emoțională cu fiica pierdută de mult timp. Astfel, nu am simțit că joc același personaj la nesfârșit. Iar echipa, am fost o mare familie, pe o perioadă de 12 sau 15 ani. S-au născut copii și au murit oameni. A fost o mare saga. A fost grozav să explorăm Caraibe. Iar în ultimul film am filmat în Queensland, unde am crescut. Și asta a fost grozav.

După acești ani, mai sunteți întrebat despre acest rol? Mai sunt oamenii interesați de acest rol, Hector Barbosa, pe care l-ați jucat?

Într-un fel, da. Știu din corespondența cu fanii că încă mai există oameni a căror franciză preferată este aceasta, *Piraiții din Caraibe*. Cred că și pentru că a existat un element supranatural, știți, mai ales că primul film a fost un film Disney. A fost filmat cu afecțiune.

Datorită multitudinii de roluri pe care le-ați avut de-a lungul întregii cariere, probabil că ați întâmpinat provocări, dificultăți de toate felurile. De exemplu, momentul din 1992 când a trebuit să filmați pentru 8 piese. V-ați confruntat cu anxietatea. Cum ați depășit aceste provocări atunci când au apărut?

Ei bine, în cea mai mare parte m-a ajutat faptul că am călătorit și în felul ăsta nu am rămas blocat într-o anumită mentalitate. Brusc, călătoream mult și a fost un stimulent pentru mine. M-a ajutat să nu mă mai gândesc. Aș fi putut merge serios la terapie multă vreme, dar s-a întâmplat așa și, din fericire, a fost parte din muncă. ■

Cramă
PANDORA

PARTENER

TIFF.

From TIFF,
with love,
Pandora's
Wines.

YOU'RE INVITED

To:

Address:

MON ROSE

PANDORA

95% C&A
COTESTI

VIN DE VARĂ
PÂNĂ-N VARĂ

Premiile RO Days | Industry events

TRANSILVANIA PITCH STOP

► Premiul pentru post-producție Chainsaw Europe

25.000Eur în servicii de post-producție:

► **PYRRHIC (Romania)** ◀

► Regizat de Cosmin Nicolae

Produs de Velvet Moraru (Icon Production) ◀

Victoria, o veterană care tocmai s-a întors din Afganistan în orașul ei natal de pe coasta Mării Negre, se afundă într-un vârtej emoțional distructiv după ce o descoperire sfâșietoare îi periclitează procesul de împăcare cu propriile traume și cu o societate în derivă.

► Premiul TPS Development, oferit de Avanpost

în valoare de 5.000Eur:

► **THE LIFE WE NEVER HAD (Bulgaria)** ◀

► Regizat de Martin Markov

Produs de Victoria Mitreva,

Vanya Rainova (Portokal) ◀

Când un artist renumit moare într-un accident de mașină, pictorul nerealizat Boyan înțelege că iubita lui avusese o aventură cu el și devine obsedat de viața și arta acestuia. Această obsesie îi distruge relațiile și prietenii, dar îl eliberează de teama de eșec, deoarece începe să deseneze.

► Premiul VILLA KULT pentru Dezvoltare

în valoare de 500Eur:

► **THE CIRCLE (Republic of Moldova)** ◀

► Regizat de Valeriu Andriuța

Produs de Iulia Andriuța (Amprenta Films),

Carmen Rizac (Avanpost Media) ◀

Aghachi, un tânăr anchetator, primește sarcina de a călători într-un sat îndepărtat pentru a investiga o moarte accidentală. Fiind la începutul carierei sale, Agachi este dornic să urmeze procedurile ca la carte și descoperă o realitate complet diferită de cea relatată de martorii oculari.

► Premiul CENTRULUI NAȚIONAL AL CINEMATOGRAFIEI Republica Moldova

în valoare de 1.500Eur:

► **LITTLE DEATH (Greece)** ◀

► Regizat de Efthimis Kosemund-Sanidis

Produs de Yorgos Tsourgiannis (Horsefly Films),

Anamaria Antoci (Tangaj Production) ◀

Ilias, un tânăr împovărat de o datorie, traversează marea în speranța de a revendica testamentul tatălui său, medic, de care fusese înstrăinat multă vreme. Dar, în loc să-și rezolve datoria, o întâlnește pe Kalliopi și se îndrăgostește. În tot acest timp se răspândesc tot felul de boli inexplicabile.

► Premiul UPFAR-ARGOA

în valoare de 3.000 Eur:

► **SECOND LINE (Ukraine)** ◀

► Regizat și produs de Olga Stuga ◀

Invasia în forță din 2022 îmi împrăștie familia prin Europa, forțându-ne să alegem imposibilul: o viață în siguranță cu familia sau datoria noastră față de societate și față de noi înșine.

► Premiul CoCo

rezidențiat de cincizile oferit de Connecting Cottbus Co-Production Market:

► **PYRRHIC** ◀

► Directed by Cosmin Nicolae

Producer by Velvet Moraru (Icon Production) ◀

DRAMA ROOM

► Premiul pentru cel mai bun proiect de serial

acord de dezvoltare semnat cu PRO TV:

► **THE KIDS ARE ALRIGHT** ◀

Scriitor: Serghei Chiviriga ◀

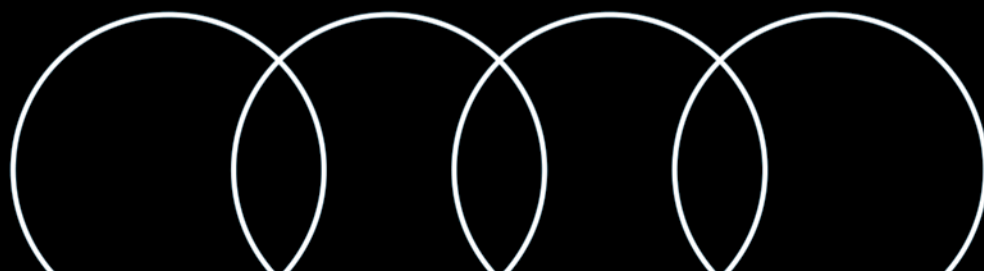
După ce un student străin nesăbuit este trimis înapoi acasă, colegii săi adolescenți de la internat trebuie să decidă ce să facă cu rezerva de iarbă ascunsă și în cine să aibă încredere, ceea ce-i duce pe un drum periculos presărat cu violență, trădare și descoperire de sine.

AUTOWORLD AUDI

Calea Turzii 249

0264 502 600

autoworld.ro

► PROIECȚIE SPECIALĂ ◀

MMXX

Șerban Mark Pop

Filmele lui **Cristi Puiu** au avut dintotdeauna o încărcătură socio-politică. Dacă *Moartea domnului Lăzărescu* (2005) vorbea despre sistemul de sănătate (politic), iar *Sieranevada* (2016) surprindea perfect micile idiosincrazii ale unei familii românești (social), atunci *MMXX* (2023) se află la intersecția dintre cele două. În egală măsură social și politic, *MMXX* mizează atât pe relațiile personale ale Oanei, o terapeută vizibil epuizată, și a apropiaților ei, dar și pe situația intens politică (și politizată) a pandemiei. Ce reiese este un film zguduitoare și discret, hipnotizant și haotic, adesea amuzant și mai mereu dificil.

Să pornim de la „elefantul din cameră”, și anume statutul de film al pandemiei. *MMXX* este legat strâns de măsuri de siguranță, carantină și celelalte „clisee”, atât prin titlu (2020 în cifre române), cât și prin conținut. Această fixație este, într-o oarecare măsură, derutantă — primele trei povești ale filmului putând fi detașate total de COVID-19, cu excepția unor detalii migăloase sau convenții ușor înlocuibile. Totuși, pandemia pare a avea un rol de *starting point*, o pistă de pe care scenariul să pornească ghidat, pe premise ușor de conturat, de exemplu „ce discuție s-ar putea purta în timpul unui test COVID?” sau „cum percep cei de acasă o naștere cu complicații în pandemie?”. Privite în vid, acestea sunt ofertante, însă pandemia, mai ales în contextul unui regizor cu declarații publice despre aceasta, nu poate fi privită în vid, iar unele derapaje sunt flagrante. Spre exemplu, inserarea unor dialoguri voit subtile despre „robi

perfecti” și drepturile omului în timpul unui test COVID este bătătoare la ochi.

Dincolo de pandemie, există o latură profund personală în *MMXX*, mai mult decât oriunde în filmele lui Cristi Puiu. De la opinii despre pandemie, locul individului în lume, film, fetișizarea lui Marilyn Monroe, București — toate par să reflecte o voce de autor, datorată parțial contemplărilor deschise, directe (dar mai rafinate ca în *Malmkrog*). Această nouă căldură potențează narațiunea altfel dezbinată și încheagă alegerile estetice, făcând din *MMXX* poate cel mai rafinat proiect al cineastului de până acum, din punct de vedere conceptual.

Stilistic, Cristi Puiu construiește asupra unor planuri secvență tipice (primul având peste jumătate de oră), iar tensiunea surprinsă, situată între disperare existențială și neînțelegere socială, nu poate fi supraestimată. Fie că e vorba de sesiunea de terapie de la începutul filmului sau de discuțiile din familie, toate conțin o doză de sinceritate nepotrivită — momente pe care nu vrei să le vezi, dar totuși o faci. Personajele, aproape absurde prin realismul lor nefiltrat, provoacă acel sentiment de târâș pe sub piele prin defectele lor majore, altul în fiecare „episod” din durata de peste 2 ore. În „Siempre libera”,

narcisismul și necunoașterea de sine; în „Baba au ruhm”, infantilizarea și narcisismul toxice tipic masculine; în „Norma Jeane Mortenson”, în anxietate.

Abia în cel de-al patrulea „episod”, acest ritm este întrerupt de o poveste total diferită, cu un nou set de personaje, o nouă miză și un nou cadru. Bucureștiul clausturat este înlocuit de un spațiu rural, familia Oanei de o investigație polițistă. Nu întâmplător, acest al patrulea episod este și cel mai atmosferic, transmițând, la final, claustrarea (atât fizică, dar și emoțională) pe care regizorul pare s-o fi căutat de-a lungul întregii producții și surprinzând, de fapt, cum s-a simțit anul 2020.

► Sâmbătă, 17 Iunie, 15:30 / Casa de Cultură a Studenților ◀

THE FESTIVAL MUST GO ON ANYTIME. ONLINE

SALE
9 Iunie - 30 Iulie

TIFF UNLIMITED

Cinema-ul tău alternativ. De acasă.

15 €* | 27 €* | 50 €*
3 luni | 6 luni | 12 luni

Abonează-te pe unlimited.tiff.ro și vezi filme premiate din toată lumea, de la cinești care provoacă și inspiră. Conținut reinnoit constant, cu peste 250 de titluri disponibile.

*Prețurile includ TVA. Toate tipurile de abonament beneficiază de acces gratuit timp de o lună

InspiraTIFF, cu Laurențiu Bănescu și Iulian Postelnicu

În cadrul secțiunii InspiraTIFF au participat actorii Laurențiu Bănescu și Iulian Postelnicu, pentru a le răspunde spectatorilor și pentru a le împărtăși amintiri de la începutul carierei lor. De asemenea, aceștia au dezvăluit detalii din culise despre premierele filmelor *Oameni de treaba*, *Încă două lozuri* și *Libertate*.

Sophia Blaga & Ilie Bălan

Iulian Postelnicu a afirmat că ediția de anul acesta emană „aceeași căldură ca întotdeauna”. „TIFF-ul are chestia asta, care ține mult de petreceri, de întâlniri dintre oameni și mi se pare că e specifică locului”, a explicat. Laurențiu Bănescu a spus entuziasmat că a avut cel mai fain sentiment când a văzut o coadă golindu-se la finalul filmului, iar o coadă mare i-a luat locul. Cei doi au avut premiera mondială la *Încă două lozuri* și *Libertate*, în cadrul TIFF.

„Nu am văzut nimic din proiecție. Din ce am înțeles, a fost foarte misto. Reacția a fost foarte mișto, a oamenilor, din ce au văzut din el. Cu siguranță o să mă bucur de film. Cu *Boss* am fost deja în Cluj și a fost foarte fain ca ne-am intins la discutii. Am stat puțin la Q&A și a fost fain. Oamenii au rămas. Nu știu, simțeam sala așa, încinsă. Oamenii au rămas să ne asculte un pic”, a povestit Bănescu.

Laurențiu și Iulian s-au cunoscut pe holurile facultății, fiind inspirați încă din liceu să aleagă această carieră.

Pasiunea lui Iulian față de actorie a prins rădăcini adânci încă din adolescență. „Am fost apreciat pentru un rol dintr-un spectacol în timpul liceului. Confirmarea, aprecierea unor oameni, validarea,

pe lângă relaxarea simțită în timpul spectacolului m-au ținut în priză”, și, potrivit lui, au devenit din ce în ce mai relevante odată cu trecerea timpului. Desigur, acest drum ghidat de pasiunea sa arzătoare nu a fost lipsit de riscuri, acestea pândind viața actorilor la fiecare colț. „Cele mai riscuri și le asumi de la început, când alegi drumul ăsta. Eram atât de mulți, iar șansele fiind foarte mici, riscul e din start. Nu e o meserie sigură. Nu e ca la popi, să ai un loc asigurat într-o parte. Mergi din risc în risc”.

Un rol important în viața artiștilor îl joacă și puterile trăiri prin care aceștia sunt nevoiți să treacă. De la extazul și entuziasmul simțite în timpul scenelor, la bucuria simțită la prima vizionare a materialelor produse, la descurajarea și speranță redusă simțite în cele mai grele momente. „Cred că m-am ferit de descurajare, deși s-a întâmplat de multe ori să fiu pe buza unor situații în care reacția normală era descurajarea. M-am agățat de momente să mă ajut pe mine emoțional”.

► LUNĂ PLINĂ ◀

Somnambulul

Arabella-Angelina Cumpănă

Dintr-o perspectivă psihanalitică, visele reprezintă o refulare a tensiunilor pe care inconștientul le cumulează de-a lungul zilei. Totuși, dacă acest tărâm oniric are și nuanțe profetice, sub forma unui semnal de alarmă care avertizează în privința unor evenimente nefaste? La granița dintre fantasmagorie și realitate, tână regizoare Melanie Delloye construiește, în filmul său *Somnambulul*, un univers în care suspansul este dozat gradual, înserând, de-a lungul filmului, o serie de simboluri prin spectatorul însuși devine un participant activ.

Într-un îndepărtat peisaj irlandez (care, să nu uităm, este recunoscut pentru atmosfera încețoșată, prielnic unei acțiuni tip thriller), izolat de tot ceea ce înseamnă civilizație și abundent în spații forestiere, tână Alex se mută alături de iubitul ei Damien în casa în care acesta a copilărit. Iluzia fericirii desăvârșite, formată din imaginea iubitului perfect, se disipează progresiv odată ce Alex descoperă latura diabolică pe care Damien a mascat-o în tot acest timp. Operând în baza unei cazuistici care divulgă treptat ieșirile lui Damien, Delloye articulează un spațiu al intrigi, oscilând între thriller și horror, creând un mixt perfect între cele două. Tână Alex este transpusă într-un univers al ororii, unde se confruntă cu latura (încă) necunoscută a iubitului său, încercând să descopere cât mai multe despre trecutul acestuia. Interacțiunea cu mama senilă a acestuia (care aproape că și-a renegat fiul,

uitând complet de acesta și recunoscând doar existența surorii lui Damien, aceasta suferind o moarte prematură) aduce la suprafața evenimente din trecutul îndepărtat al lui Damien, ceea ce o face pe Alex să pună la îndoială tot ceea ce știa despre el până în acel moment. Plecărilor lui Damien în toiu noapții devin din ce în ce mai suspicioase, ceea ce o determină pe Alex să-l urmărească, pentru ca, mai târziu, temerile să-i fie confirmate. Aceasta, profitând de orice indiciu care o poate duce pe o pistă corectă, desfășoară o serie de investigații prin care fricile îi devin din ce în ce mai palpabile și reale. Finalul filmului surprinde punctul culminant al acțiunii, când singura șansă de salvare a lui Alex se ivește și pe care o apucă cu disperare. Dincolo de acest plan narativ, Delloye ridică, de la bun început, problema binelui și a răului, întrebându-se dacă ceea ce în aparență pare o predispoziție genetică inevitabilă poate fi modificat și prevenit. Figura doctorului care își face apariția atunci când Damien suferă de o intoxicație constituie un alt element central al acțiunii. Alex află că acesta a derulat multiple experimente asupra elevilor la școala gimnazială la care a fost și Damien, încercând să descopere sursele primare ale deviațiilor comportamentale pe care unii copii le manifestă.

Spațiul difuz, aproape șters este condiționat de o cromatică în tonuri închise, în care fețele personajelor sunt abia identificabile. Replicile sunt livrate cu greutate, parcă într-o așteptare de a fi rostite, elemente care, luate împreună, condensează suspansul, construind o tensiune resimțită pe durata întregului film.

Astfel, Delloye propune prin noul său film *Nightman* o imersiune într-un univers izolat al propriilor temeri lăuntrice, care-și găsesc corespondentul concret în realitate. Dacă este așa, oare cum le putem confrunta?

► Sâmbătă, 17 Iunie, 19:45 /
Cinema Victoria ◀

DOMENIILE
AVEREȘTI

ZGHIHARĂ DE AVEREȘTI
Vinul tău pentru fiecare moment!

Geoffrey Rush în dialog cu Mihai Chirilov

„Anul 1992 a fost ultimul meu an pe scenă, în decursul căruia am jucat în opt piese de teatru. Acesta este și momentul în care m-am confruntat pentru prima dată cu anxietatea, iar faptul că am primit scenariul pentru *Strălucirea* a fost un noroc. Am văzut termenul de ieșire și am părăsit teatrul, pentru că am pierdut conexiunea cu teatrul și aveam nevoie de timp să procesez și repar ceea ce făceam”. Odată cu *Strălucirea*, acesta și-a început cariera cinematografică, pe care o descrie drept „aventura unei vieți”.

Arabella-Angelina Cumpănă

deosebire de Bugs Bunny, care reprezintă ceea ce am vrea să fim, „Daffy este ceea ce suntem cu adevărat”.

Dacă aprobă sau nu identificarea sa frecventă cu un termen adesea pretențios, cel de „excentric”, acesta a menționat că, de fapt, ceea ce urmărește în rolurile sale sunt extremitățile, care înglobează autenticitatea trăirii artistice: „Îmi place că în tradiția clasică Oedip este împins la extremitatea suferinței, la extremitatea existenței.” Despre jocul actoricesc, actorul a afirmat că trebuie să ai curajul să-ți apreciezi obiectiv abilitățile și aparițiile: „Trebuie să te cunoști pe tine însuși și să fii gata să spui că ai avut un joc oribil în acea parte și să mergi mai departe ca să vezi dacă există ceva ce ți se potrivește mai bine.” Acesta a continuat, într-o cheie plină de umor, afirmând că i se întâmplă destul de rar acest lucru: să fie un neprofesionist în ceea ce face.

Rolul pentru filmul care a consemnat punctul de cotitură în cariera sa, *Strălucirea*, i-a fost oferit exact la momentul po-

trivit, marcând tranziția acestuia dinspre scenă pe ecran: „Anul 1992 a fost ultimul meu an pe scenă, în decursul căruia am jucat în opt piese de teatru. Acesta este și momentul în care m-am confruntat pentru prima dată cu anxietatea, iar faptul că am primit scenariul pentru *Strălucirea* a fost un noroc. Astfel, mi-am antrenat sensibilitatea. Am văzut termenul de ieșire și am părăsit teatrul, pentru că am pierdut conexiunea cu acesta și aveam nevoie de timp ca să procesez și repar ceea ce făceam”. Odată cu *Strălucirea*, acesta și-a început cariera cinematografică, pe care o descrie drept „aventura unei vieți”.

Întrebat dacă a avut vreodată curiozitatea să-și numere premiile, acesta a răspuns glumind că „este enervant să le curăț săptămânal”. Totuși, premiul pe care îl valorează cel mai mult, dincolo de „tripla coroană a actoriei” - Oscar, Tony și Emmy - este premiul civic „Comandor al Ordinului Australian”, menționând că „e bine să fii reprezentantul tribului meu cu acest premiu”.

Pe lângă glumele și replicile pline de umor pe care le-a inserat de-a lungul discuției, Geoffrey Rush a atins și tema inteligenței artificiale, care acaparează inclusiv teritoriul industriei creative, absolvind-o de autenticitate: „Nu poți găsi empatie în roboți. Oamenii scriu pentru că au o revelație în privința coliziunii ideilor pe care vor să le ofere cititorilor, în timp ce inteligența artificială nu știe ce se întâmplă.”

După o sesiune de Q&A în cadrul căreia publicul a avut șansa să-i adreseze actorului o serie de întrebări, dialogul s-a încheiat cu cea din urmă curiozitate a lui Mihai Chirilov: care a fost ultima dată când actorul a văzut proiecția *Strălucirea*? „La aniversarea de 20 de ani a filmului”, a răspuns Geoffrey Rush.

Actorul urmează să primească Premiul pentru Întreaga activitate la Gala de Închidere TIFF, care va avea loc în seara aceasta. ■

Foto: Vlad Braga

Prin aura dezinvoltă care constituie marca identitară a consacratului actor australian, Geoffrey Rush a încântat publicul clujean în dimineața zilei de 17 iunie cu prezența sa, având o discuție relaxată cu directorul artistic al festivalului, Mihai Chirilov. Cu același spirit ludic și plin de umor cu care ne-a obișnuit prin aparițiile sale televizate, a vorbit despre începuturile sale în cinematografie, tranziția dinspre teatru spre film și încercările pe care le-a avut în interpretarea diferitor personaje.

Geoffrey Rush este invitatul special al TIFF.22, a cărui carieră de peste 40 de ani cuprinde roluri în câteva dintre cele mai premiate filme ale ultimelor decenii, incluzând rolul căpitanului Hector Barbosa în *Pirații din Caraibe*, al lui Philip Henslowe, managerul de teatru înglodat în datorii din *Shakespeare îndrăgostit* sau al Marchizului de Sade în drama biografică

Quills. Totuși, rolul care i-a condiționat notorietatea a fost cel al lui David Helfgott - pianistul atins de geniu care suferă o cădere nervoasă devastatoare, dar reușește să se salveze - din *Strălucirea* (*Shine*, în regia lui Scott Hicks, 1996). Filmul a marcat un punct de cotitură în cariera sa cinematografică, aducându-i recunoaștere globală, un premiu Oscar și numeroase alte distincții de top.

Discuția pe care a purtat-o actorul Geoffrey Rush cu directorul artistic al festivalului, Mihai Chirilov, a fost impregnată de umor și naturalețe. Cunoscutul actor australian a afirmat că a urmărit ținutele lui Chirilov pentru ca, într-o asemenea ocazie specială, să se asorteze cu acesta: o cămașă mov, viu colorată cu diferite tipuri de deserturi preferate de-ale lui, pe spatele căreia era întipărită sintagma „Mambo Cosmology”. Continuând în aceeași notă, Rush a afirmat că Daffy Duck de pe tricoul lui Mihai este eroul său, afirmând că, spre

› SUPERNOVA ◀

Crima este a mea

Bogdan-Andrei Lungu

„Hai să fim raționale și să ne sinucidem”

ne spune un personaj șarmant și comic din filmul *Crima este a mea*. Citatul de mai devreme ilustrează atmosfera filmului: ironie, umor, lejeritate. Regizat de François Ozon, pelicula ne spune povestea absurdă a unei crime, în care ajung să fie implicate, indirect (lucru care se schimbă pe parcursul filmului) două prietene care sunt colege de apartament.

Madeleine Verdier (Nadia Terezkiewicz) este o tânără actriță nereușită, care locuiește cu o avocată pe nume Pauline Mauléon (Rebecca Mardier), la fel de nereușită în cariera ca și ea. Cele două formează un cuplu de prietene comic, haotic și carismatic, care luptă pentru a-și menține chiria (și o fac într-un mod inteligent) în frumosul apartament parizian. Viața lor ia o întorsătură bruscă atunci când un mare producător de film, care a încercat să o violeze pe Madeleine, moare brusc. Madeleine devine evident prima suspectă, urându-l pe acest producător pentru dezgustul și dezoanarea comisă la adresa ei. În acest caz amețitor, Madeleine este acuzată de omor.

Reminiscent fiind al erei #MeToo și cazului Harvey Weinstein de la Hollywood, mai ales având în prim plan moartea unui violator care era mare producător de film din Franța, filmul lui Ozon are două protagoniste feministe puternice care se confruntă cu o lume vehement misogină și patriarhală. Cele două, Madeline și Pauline, demontează cu lejeritate mituri patriarhale ale neputinței femeii, în mod special Pauline, dovedindu-și, dintr-o dată, abilitățile avocațești în fața juriului, apărându-și prietena pusă sub acuzație de omor. Absurdul din personajul procu-

rorului (și al judecătorului), care face apel la moartea capitală pentru așa-zisa faptă comisă de Madeline arată, din nou, cu o elocvență ironică cât de prostesc poate fi sistemul de justiție bazat pe acuzații înflăcărâte, din partea unui orator bărbat, care nu are dovezi pentru ceea ce susține și totuși presupune că va câștiga cazul doar pentru că oponentul este o femeie. Toate acestea, evident, în fața juraților care sunt toți bărbați. Iar Pauline măcelărește, într-un mod simpatic, argumentele procurorului, arătând că acesta nici măcar n-a verificat și memorat datele concrete ale cazului.

Crima este a mea arată haosul din spațiile morții unei figuri majore din peisajul cultural parizian, lucru care poate genera publicitate pentru cei implicați în caz, și mai arată cum toți marii burghezi francezi se agață de acest caz-fenomen pentru a primi un biscuie de atenție din partea presei vremurilor.

Ozon se distrează și ne distrează punându-ne în scenă, într-un stil atât de caracteristic lui ca regizor, două protagoniste puternice, care au toate condițiile necesare pentru a da o performanță bună și sănătoasă. Distracția începe, în realitate, în curtea de judecată, unde acestea se des-

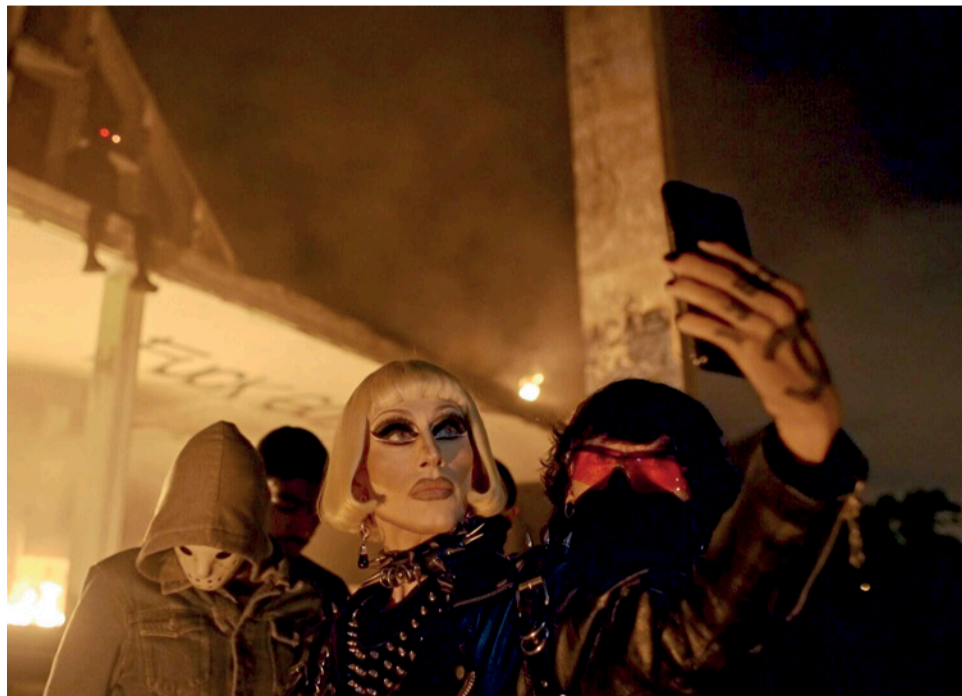
fată în demontarea dominației masculine într-o manieră elegantă și suavă. Filmul merită o privire, mai ales dacă sunteți interesați într-un peisaj parizian de la începuturile secolului XX cu o Madeline și o Pauline care ne cară de pe bulevard, în apartament și după în instanță.

- › Sâmbătă, 17 Iunie, ora 21:45 / Piața Unirii Open Air și în Parc Poligon Florești ◀
- › Duminică, 18 Iunie, ora 18:00 / Cinema Florin Piersic ◀
- › Duminică, 18 Iunie, ora 19:30 / Cinema Mărăști ◀

› WHAT'S UP, DOC? ◀

Anhell69

Maria Măruță

Documentarul columbianului Theo Montoya ne șoptește mai multe povestiri dintr-un Medellín înfățișat ca un purgatoriu. *Anhell69* este o derivație de la un film de ficțiune pe care Montoya voia să-l turneze inițial. A rezultat însă un documentar care surprinde atmosfera îmbătătoare și deopotrivă înfiorătoare a vieții de noapte din acest oraș, pe care mai toți îl asociem cu numele lui Pablo Escobar.

Regizorul și prietenii lui devin „îngerii ce trăiesc într-un iad al plăcerilor”, într-un Medellín care le posedă sufletele pentru a-i face să uite sângerosul trecut al țării lor. Cu scene similare cluburilor de sex din filmele lui Gaspar Noé, *Anhell69* exhibă o durere colectivă, pe care fiecare

personaj încearcă să și-o aline visând la faimă, avere, opulență și alte plăceri lumești. Aflat la polul opus față de filmul *The Outliers*, care ne transportă într-un colțșor de rai, *Anhell69* ne aruncă într-un iad pământesc ce amenință să acapareze toate sufletele din preajma sa. Un hibrid situat la granița cu o ficțiune horror, documentarul lui Theo Montoya e un omagiu adus unei generații condamnate încă dinainte de a se naște.

- › Miercuri, 14 Iunie, ora 20:00 / Cinema ARTA ◀
- › Sâmbătă, 17 Iunie, ora 10:00 / Cinema ARTA ◀

PASIUNEA PRINDE VIAȚĂ
ÎN LOUNGE-UL CAMPARI

CAMPARI
SPONSOR
TIFF.22
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 9-18.06.2023

18+ CONSUMĂ CAMPARI ÎN MOD RESPONSABIL

Christine Cizmaș: „Sunt jumătate sârboaică, jumătate nemțoaică, deci mereu e dramă balcanică, spune-i suferință și distanțare brechtiană, la mine”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul TIFF, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

a consemnat Mihai Brezeanu

Credit foto: Sabina Costinel

Cei 10 selectați pentru ediția a 12-a a programului sunt: *Cos-ti Apostol și Mădălina Mușat (Sf. Gheorghe), Andrada Balea (Cluj), Christine Cizmaș și Ana Maria Cojocaru (Timișoara), Cătălin Ștefan Mîndru (Suceava), Marcela Motoc, Camelia Pintilie și Vlad Ionuț Popescu (București), Sara Pongrac (Focșani, Turda, Cluj).*

Christine Cizmaș (45 ani) e fondatoare a Teatrului AUĂLEU din Timișoara (care tocmai a împlinit 18 de ani de viață) și „probabil, cea mai importantă actriță română de teatru de care n-ai auzit încă”, după cum spune Mihai Brezeanu, cel care i-a pus câteva întrebări. În cele ce urmează vă oferim doar câteva răspunsuri.

Timișoara e orașul pe care uit să îl iubesc uneori sau des și care mă iubește necondiționat. În TM, pe str. Laszlo Szekely 1, conviețuiesc în prezent teatrul AUĂLEU, barul Scârț Loc Lejer și Muzeul Consumatorului Comunist.

Voi pleca cândva cel puțin 3 luni la Buenos Aires, să dansez tango.

Zic oamenii despre noi că ce facem noi la AUĂLEU e teatru neconvențional și eu mor... e viață și e teatru și e pasiune, atât.

Eu am făcut teatru cu o mână de oameni, iar mâna aia e tot universul pentru mine. Dar există și altele, nu doar planeta mea. Asta înveți în timp.

Am fost director de calitate la o companie mare care făcea bețișoare din lemn pentru înghețată (și acuma le mai verific când îmi cumpăr o înghețată pe băț). Am demisionat pentru AUĂLEU. Înainte de asta, am fost vânzător ambulant de BU (Be You, un parfum care a făcut furori cândva), barman, asistent relații clienți, croitoreasă total pe lângă, mult call center, chat, vrute și nevrute...

E cel mai greu să vorbesc despre mine. Nu am cum! Le datorez mult colegilor mei.

(Și pentru că ați aflat mult prea puține despre Christine, interviul integral vă așteaptă pe LiterNet.ro la <https://agenda.liternet.ro/cronici/10pentrufilmattiff.html>) ■

PROGRAM / SÂMBĂȚĂ / 17 Iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 SUPERNOVA
În bătaia focului (Roter Himmel)
103' / Christian Petzold / Germania

13:00 EDUCATIFF
Cei trei ??? - Moștenirea dragonului (The Three Investigators)
100' / Tim Dünschede / Germania [8R1]

15:00 CLOSE-UP OLIVER STONE
Născuți asasinii (Natural Born Killers)
119' / Oliver Stone / SUA [8C2]
Proiecție în prezența lui Oliver Stone

18:00 SPECTACOL DE TEATRU
Sunt un orb
60' / cu Horațiu Mălăele [8R3]

20:00 LUNĂ PLINĂ
Vieți duble (Subtraction)
107' / Mani Haghighi / Iran, Franța [8R4]

22:15 FĂRĂ LIMITĂ
Fumatul provoacă tuse (Fumer fait tousser)
77' / Quentin Dupieux / Franța [8R5]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

13:30 SUPERNOVA
Confesiunea (Confession) 105'
Yoon Jong-seok (Coreea de Sud) [8C1]

15:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC MMXX
160' / Cristi Puiu / România [8R2]

19:30 CINECONCERT
S-a furat o bombă (A Bomb Was Stolen)
70' / Ion Popescu-Gopo România [8C3]
acompaniament live
Romanian Cinema Orchestra

21:15 SUPERNOVA
Sindicalista (La syndicaliste) 121'
Jean-Paul Salomé Franța, Germania [8C4]

CINEMA VICTORIA

10:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Între revoluții (Between Revolutions)
69' / Vlad Petri / România, Croația, Qatar, Iran [8V1]

12:00 EDUCATIFF
O sută de ani de Disney (100 Years of Disney Animation - A Shorts Celebration)
90' / Walt Disney, Ben Sharpsteen, Wilfred Jackson, Jack Hannah, Jon Kahrs, Jacob Frey / SUA [8V2]

14:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Încă două lozuri (Another Lottery Ticket)
93' / Paul Negoescu / România [8V3]

17:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
S.B.C.R.D.F.
95' / Iura Luncașu / România [8V4]

19:45 LUNĂ PLINĂ
Somnabulul (The Nightman)
101' / Melanie Delloye / Belgia [8V5]

22:15 FĂRĂ LIMITĂ
Ars de soare (Rotting in the Sun) *
109' / Sebastian Silva / SUA [8V6]

CERCUL MILITAR

15:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Soțul meu musulman (My Muslim Husband)
71' / Daniel Bărnăuți, Alexandra Bărnăuți România [8W1]

18:15 LARGER THAN LIFE
Phoenix. Har/Jar 108'
Cornel Mihalache România [8W2]

20:45 LUNĂ PLINĂ
Sirena nopții (Nightsiren) 110'
Tereza Nvotova Cehia, Slovacia, Franța [8W3]

CINEMA ARTA

10:00 WHAT'S UP, DOC?
Anhell69 *
75' / Theo Montoya / Germania, Franța, România, Columbia [8A1]

12:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Ultima transumanță (Last Transhumance)
91' / Dragoș Lumpan România [8A2]

14:15 LET'S GO DIGITAL!
80' / Intrare liberă! [8A3]

16:00 PROIECȚII SPECIALE
Piciu (The Kid)
87' / Iosif Demian România [8A4]
În prezența actorului Horațiu Mălăele

18:00 SUPERNOVA
Dacă vrei să știi cine sunt, întreabă-mă cine nu sunt (Who I Am Not)
103' / Tunde Skovran / Canada, România [8A5]

20:30 FĂRĂ LIMITĂ
Pietă (La piedad)
86' / Eduardo Casanova Spania, Argentina [8A6]

SAPIENTIA

12:15 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Scurtmetraje românești III (Romanian Shorts III)
110' [8S1]

15:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Scurtmetraje românești II (Romanian Shorts II)
111' [8S2]

17:45 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Scurtmetraje românești I (Romanian Shorts I)
110' [8S3]

20:15 SUPERNOVA
Cel mai fericit om din lume (The Happiest Man in the World)
96' / Teona Strugar Mitevska / Macedonia de Nord, Danemarca, Belgia, Slovenia, Croația, Bosnia și Herțegovina [8S4]

22:15 FOCUS NORDIC
Lacul bântuit (Lake of the Dead)
76' / Kåre Bergstrøm / Norvegia [8S5]

CINEMA MĂRĂȘTI

10:00 EDUCATIFF
Regula dintâi (La prima regola)
100' / Massimiliano D'Epiro Italia [8Z1]

17:00 EDUCATIFF
David
110' / Radu Muntean / România [8Z2]

19:30 SUPERNOVA
Ultima noapte (L'ultima notte di amore)
124' / Andrea Di Stefano / Italia [8Z3]

CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC
Oameni de treabă (Men of Deeds) 105'
Paul Negoescu / România, Bulgaria [8D1]

20:30 FOCUS NORDIC
Munch (Munch)
104' Henrik Martin Dahlsbakken / Norvegia [8D2]

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 SUPERNOVA
Crima este a mea (Mon Crime)
102' / François Ozon/ Franța [8U1]

PARCUL POLIGON FLOREȘTI

21:45 SUPERNOVA
Crima este a mea (Mon Crime)
102' / François Ozon / Franța [8F1]

IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 SUPERNOVA
Balena (The Whale)
117' / Darren Aronofsky / SUA [8P1]

UBB OPEN AIR

22:00 LARGER THAN LIFE
Toată frumusețea și durerea (All the Beauty and the Bloodshed)
122' / Laura Poitras / SUA [8X1]

MUZEUL DE ARTĂ

21:30 FOCUS NORDIC
Ce mașinărie fantastică (Fantastic Machine)
88' / Axel Danielson, Maximilien Van Aertryck / Suedia [8M1]

TEATRUL NAȚIONAL

21:00 EVENIMENT SPECIAL
Decernarea Premiilor (Awards Ceremony)
[8T1]

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

Dezbinare și industrie

TIFF TALKS

Într-o discuție haotică, patru regizori români au încercat să găsească punțile ce leagă filmul de autor de filmul de box-office.

Șerban Mark Pop

Avem sau n-avem industrie? E sau nu e animozitate între regizori? Dar între stiluri de a face film? Acestea sunt câteva dintre întrebările la care a vrut să răspundă cea mai star-studded sesiune de discuții din cadrul TIFF Lounge. Moderată de Cătălin Moise, discuția dintre regizorii Mihai Mincan (*Spre nord*), Paul Negoescu (*Oameni de treabă, Încă două lozuri*), Bogdan Mirică (*Boss, Câini*) și Matei Dima (*Teambuilding, Miami Bici*) a rezultat în mai multe semne de întrebare decât răspunsuri, dar asta e și emblematic pentru industria de film românesc. Cea dintâi întrebare se afla în titlul talk-ului: „Cine râde la urmă? Filmul de festival vs. succesul de box-office”, iar râsetele n-au fost nici de o parte, nici de cealaltă, întrucât regizorii au profitat de primul contact cu microfonul pentru a menționa că, atât cât îi privește, nu există un *versus* – ei fac parte din aceeași industrie, însă decid să facă lucrurile altfel, pornind din altă direcție și văzând alte lucruri drept succese. Conflictul este mai degrabă cu precaritatea.

Deși poate părea drept o platitudine „corect politică”, această afirmație a servit drept cheie pentru întreaga discuție, regizorii discutând mai mult despre procesul de producție decât despre recepția publicului. Pe de-o parte, Paul Negoescu și Mihai Mincan au semnalat lipsa unui buget de promovare, în timp ce Matei Dima, zis

Bromania, a reiterat importanța unui public țintă în a asigura succesul comercial al filmelor sale. Întrebările persistă însă: Ar reuși filmele „de autor” să aibă succes la public cu un buget de promovare? Există o obsesie realist-capitalistă pentru profit în ce privește arta și cultura?

Intervine, desigur, și întrebarea unei oarecare „disonanțe cognitive”, cum o numește Bogdan Mirică. S-au întrebat vreodată acești regizori cum ar fi să se afle pe cealaltă parte a baricadei? În ce-l privește pe Mirică, nu s-ar vedea niciodată făcând un altfel de cinema, sentiment împărțit de Mihai Mincan, care se autointitulează „speriat de compromis”. Spre deosebire, Dima enumeră compromisurile

făcute pentru *Teambuilding* și dorința sa de a spune povești personale odată ce și-a „strâns destul pentru pensie”. Paul Negoescu, de asemenea, spune că și-a pus problema de compromisuri, dar niciodată nu i-au plăcut sau nu au plătit cât ar fi trebuit pentru a fi acceptate.

Ce pare a-i conecta pe cei patru cinești extrem de diferiți este dorința de a contribui la o industrie încă parțial inexistentă, atât prin generarea de idei, cât și prin aducerea de profit care, speră (Dima, în special), va ajuta la finanțarea CNC-ului și, implicit, a altor filme. Astfel, toți patru își imaginează un cinema românesc care, datorită ajutorului tuturor, o duce din ce în ce mai bine. ■

Programul „cash rebate” devine realitate

TIFF TALKS

Programul de rambursare a investițiilor pentru producțiile filmate în România repornește anul acesta, confirmă consultanta Ministerului Culturii, Ana Mirea.

Ariana-Ștefania Ion

Această schemă este dedicată tuturor investitorilor în industria cinematografică, atât din țară, cât și din afară. Programul este menit să crească interesul investitorilor străini în industria românească de film, pentru a propulsa potențialul său creativ.

Repornirea se face pe baza a mai multor bucăți de legislație, printre care OUG 23/2023, care înființează Oficiul de Film, instituție sub Ministerul Culturii, ce urmează să fie organizată până la data de 30 septembrie.

Printr-o Hotărâre de Guvern se va întocmi o nouă procedură de plată, pe baza căreia se vor aloca banii către proiectele care au primit deja undă verde. Abia după data de 30 septembrie se va putea continua analiza proiectelor deja depuse, dar neaprobate încă, mai explică Ana Mirea.

Fostul ministru al culturii, Lucian Romășcanu, a prelungit schema deja existentă până în 2024, făcând astfel posibilă finalizarea acesteia. Conform spuselor consultantei, doar după finalizarea plăților care au intrat în prima schemă se poate discuta despre mai mulți aplicanți, care vor intra în schema a doua de rebate. Pentru aceasta din urmă, aplicanții vor trebui să îndeplinească anumite criterii de

Ana Mirea

eligibilitate, să dispună deja de finanțări și să se afle cu cel puțin 4 luni înainte de începerea producției.

„Atât fostul cât și actualul ministru al culturii au promis că schema va fi finalizată cu succes”, a declarat Ana Mirea pentru AperiTIFF. De asemenea, aceasta menționează nevoia de colaborare și susținere între toate ministerele pentru ca acest proiect să fie dus la bun sfârșit. ■

► ZILELE FILMULUI ROMÂNESC ◀

S.B.C.R.D.F

Emily Noejovich

Dacă vă place să vă întoarceți în timp pentru a vizita scurt lumi vechi și râde bine, nu veți dori să ratați acest film. Secțiunea Zilele Filmului Românesc de anul acesta vine cu o surpriză distractivă și de farmec proaspăt. Se numește criptic intenționat *S.B.C.R.D.F* și este vorba despre filmul cu care Iura Luncașu face un salt din cunoscutele sale filme comerciale în lumea festivalurilor de film. Pelicula are premiera mondială, astăzi, la Cluj.

Explorând conceptul autorului și inspirându-se din atemporalul Cehov, Luncașu se concentrează pe farmecul cald al satelor și pe imaginea romantizată a unei lumi care era încă străină industrializării

depline. Într-un act de dragoste, filmul se deschide cu un maiestuos peisaj al pădurii deluroase românești, privită de sus. Razele soarelui ne marchează cu căldură calea, în timp ce ființa noastră se estompează în verdele frunzelor și în sinuozitatea contururilor. O melodie delicată cântă pe fundal, ajutând cu siguranță acest scop, dar ridicând și tonul împrejurimilor sale vizuale. Este în acest moment o opera de artă pură.

Ajungem apoi la un tren frumos cu care ne întâlnim cu eroul nostru, Mihai. El este un burghez român care încearcă să ajungă într-un mic sat din pădure. Fiind plecat în Franța de aproape un deceniu, Mihai se întoarce sperând să îndrepte lucrurile. Așa cum era de așteptat, sarcina implică o dragoste nespusă pentru o femeie care, din fericire pentru unii, a rămas văduvă de câteva luni.

Filmul este, totuși, departe de a fi o poveste de dragoste tipică plasată în vremuri trecute. Prefigurând subtil tonul absurd pe

care filmul îl ia mai târziu, trenul se oprește brusc: drumul a fost întrerupt din cauza unui dezastru natural și nu a fost încă reparat. Iar feroviarul profită de ocazie pentru a-l muștra puțin pe burghezul romantic pentru decizia de a alege un sat uitat în mijlocul unei păduri în locul Parisului, cu atât mai mult cu cât acolo nu-l așteaptă nimeni. De acolo încolo, Mihai pleacă într-o călătorie neașteptată înapoi la casa iubirii sale.

Pe măsură ce filmul progresa, devine din ce în ce mai clar că nu este menit să fie o adaptare a *Pescărușului* lui Cehov, plasat în mediul rural românesc, ci mai degrabă o batjocură a propriei convenții. Umorel

absurd al filmului se ancorează într-o neînțelegere care aproape o costă pe mireasa mult dorită a lui Mihai. Filmul își folosește premisa narativă pentru a comenta indirect fundamentul irațional al credinței și maleabilitatea ei ulterioară. La urma urmei, și așa cum spune singurul personaj sănătos din film, *S.B.C.R.D.F* înseamnă ceea ce fiecare dintre noi vrea să însemne, iar dacă domnul Preot i-ar cere lui Dumnezeu să explice ce a spus, cel mai probabil Dumnezeu ar repeta același mesaj criptic fără schimbare.

► Sămbătă, 17 iunie ora 17:30 / Cinema Victoria ◀

Cel mai bun scenariu
e cel în care îți crește pulsul
doar de la filme

Medicina extraordinară
îți dă superputeri

REGINA MARIA
REȚEAUA PRIVATĂ DE SĂNĂTATE

„TIFF a avut o influență extrem de mare în creșterea mea”

Într-o vreme, Cătălin Moise a scris la AperiTIFF. Acum, canalul său de YouTube are peste 115 mii de abonați. Cătălin ne-a vorbit puțin despre începuturile sale și planurile de viitor.

de Șerban Mark Pop

INTEROGATIFF

Am aflat recent că ai lucrat la TIFF (chiar AperiTIFF). Cum ai ajuns să scrii în cadrul TIFF? Cum a fost experiența de staff la TIFF?

Cătălin Moise: Am venit prima oară la TIFF prin 2005, acum 18 ani, apoi am tot venit. Am ratat doar unul până în 2010. Eu oricum tot scriam despre filme, iar prin 2010 am lucrat pentru prima oară la AperiTIFF, făceam traduceri. Prin 2013, 2014, 2015 am venit și am lucrat *full-time*. Aveam și alți prieteni care lucrau și ei acolo.

Acum că ești guest, cum se simte să fi aici?
C.M.: Încă nu-mi dau seama cum mă simt acum. S-a simțit foarte bine să fiu invitat. Mă bucur mult că voi modera un panel, voi încerca să mă amuz. Mă bucur foarte tare că festivalul încă se face, a avut o influență extrem de mare în creșterea mea și în tot. Îmi amintesc tot felul de momente.

Cum ar fi?

C.M.: Îmi amintesc prin 2014 că era petrecerea de închidere, voiam foarte mult să-l

găsesc pe Chirilov și să-i spun ce mult îmi place festivalul și ce bine că există. Mi s-a spus că l-am și găsit, dar nu-mi aduc prea bine aminte.

Acum că ești aici, ce filme ai vrea să vezi?

C.M.: Motivul principal pentru care am venit la Cluj e să văd *Tar*. Am așteptat rugându-mă timp de 6 luni că filmul o să poată fi văzut pe ecranul mare. Când am văzut că sunt invitat și că se proiectează *Tar*, am zis că „wow”.

Ai terminat o facultate de film în străinătate, iar acum faci eseuri video pe YouTube, dar te-ai gândit să te întorci vreodată la cinema convențional? Ne putem aștepta la un film de Cătălin Moise în selecția TIFF în anii ce vor urma?

C.M.: Da, cu siguranță, asta e planul. Asta trebuia să fac acum, să scriu un film, dar nu m-am ținut de treabă. Mai există antecedente, Ion Indolean, care a scris la AperiTIFF și a avut și filme la TIFF. Așa că da, dacă voi face un film și-i va place lui Chirilov, va fi la TIFF.

Geoffrey Rush: “Children were born and people had died. It was a big saga. It was great to explore the Caribbean”

Geoffrey Rush is known for the multitude of roles that have remained imprinted in the public’s memory.

Nițu Maria Cristiana

Geoffrey Rush amazes every time with his authenticity and versatility in choosing each character, and his always perfect performances. On June 16th, Geoffrey Rush was present at the Q&A held by Mihai Chirilov, on the occasion of TIFF.22. AperiTIFF spoke with the actor.

The movie “Shine”, the movie you were awarded the Academy Award for Best Actor in 1997, is playing at TIFF this year. How do you feel talking and representing this movie again, literally one of the most important ones from your career?

It holds a very special place for me because it was the only second feature film that I was in, for the main role. It just went in a direction we hadn’t anticipated to go to. And we had the 20th anniversary in 2016. Being part of the mid 90’s, it was part of a phenomenon that happened in that particular year at the Oscars. A lot of independent films were fully grounded, like Anthony Minghella’s *The English Patient*, Mike Leigh’s *Secrets & Lies*, Lars von Trier. It was good for independent movies at that time.

The movie brought you great reputation and fame after releasing it. 30 years from then, how do you perceive this special moment? This film, what did it bring to you, when did it arrive in your career?

It was, in hindsight, a very watershed moment. It was in 1992 when I read the screenplay, but we didn’t start screening and it was a low budget film; I’ve been working since 1971 - 1991 and I’ve established a substantial career as a theatre actor. I was travelling and I had a reputation, and I was exploring trying to pick up 3-month jobs to do whatever Shakespeare. I had a bit of a brick wall, and I started having anxiety, that was when my daughter was born and be at home and later script arrived and it took ages for the film to be made. When I read the script, I thought he’s a character in a story that is

Foto: Vlad Braga

like some of the things, the things that were a big a creative mark - I knew that this is a very dramatic film and they expected a dramatic film in Australia and I had three years to prepare because Scott gave me all the recorded tapes of David and helped the writer to put the screenplay; it is the vocal patterns

that I must achieve, the thought processing that is so liberal.

Throughout your life, your roles were distinguished by the authentic essence you gave them, becoming the character yourself, not just playing a role. How do you

manage to get under the skin of the character so perfectly?

All you have is the script. But then the script has, let’s say, for Captain Barbossa, very good writers. They were brilliant. For action, adventure, story writers, they wrote *Shrek*, which is a great film, I think. So then, they said, they sort of settled, in the mid 18th century, the actual piracy. Piracy is not a very attractive thing. If you meet pirates now, they are tough people. But I knew that Jerry Bruckheimer wouldn’t have done the role until the writers came up with a definite direction, like making the pirates cursed.

The franchise you’re most recognized for is the Pirates of the Caribbean, we all know that. How has this role marked you professionally and personally after the release of it?

Well, it is a really important role. It’s the only character I played in 5 different films. What was refreshing for me was that the writers, once I’ve been killed in the first movie, they brought me back. They put him (Hector Barbossa) through different story lines. He got to work for the king, so his arrogance and his vanity were stronger. He became like a global leader of the 9 lords and then he had an emotional connection with the long-lost daughter. So, I didn’t feel like I was doing the same character over and over again. And the team of people, we were a big family, over a period of 12 or 15 years. Children were born and people had died. It was a big saga. It was great to explore the Caribbean. And in the last film we were shooting in Queensland, where I grew up. And that was great.

After these years, are you still asked about this role? Are people still interested in this role of Hector Barbossa that you played?

Kind of, yes. I know from fan mail that there still are people out there whose favourite franchise is this, *the Pirates of the Caribbean*. I think also because there was a supernatural element, you know, particularly the first film was a Disney film. It was filmed with love.

Because of the multitude of roles you had during your whole career, you must have encountered challenges, difficulties of different kinds. For example, the time in 1992 when you had to film for 8 plays. You have dealt with anxiety. How did you overcome those challenges when they kicked in?

Well, it is mostly the fact that I got to travel that helped me a lot to not get stuck in that specific mindset. I was suddenly traveling a lot and it was a stimulus for me. That helped, it took my mind off. I could have gone for very serious therapy for a very long time, but that happened and happily within my work. ■

„Cash Rebate” becomes reality

The programme for the reimbursement of investments for productions filmed in Romania is restarting this year, confirms the Ministry of Culture’s consultant, Ana Mirea.

Ariana-Ștefania Ion

The programme is open to all investors in the film industry, both local and foreign, and it is designed to increase the interest of foreign investors in the Romanian film industry in order to boost its creative potential.

The reboot is based on several pieces of legislation, including Government Emergency Ordinance 23/2023, which establishes the Film Office, an institution under the Ministry of Culture, to be set up by September 30.

A new payment procedure will be drawn up by government decision, on the basis of which the money will be allocated to projects that have already been given the green light. Only after September 30 will it be possible to continue the examination of projects already submitted but not yet approved, explains Ana Mirea.

Former Minister of Culture Lucian Romașcanu extended the existing programme until 2024, making it possible to complete it. According to the consultant, only after the payments under the first

Ana Mirea

programme have been completed can more applicants be considered for the second rebate programme. For the latter, applicants will have to meet certain eligibility criteria, already have funding in place and be at least 4 months before the start of production.

“Both the former and current ministers of culture have promised that the programme will be completed successfully,” Ana Mirea told AperiTIFF. She also mentions the need for collaboration and support between all ministries in order to bring the project to fruition. ■

RO Days | Industry Awards

TRANSILVANIA PITCH STOP

► The Chainsaw Europe post-production Award

25.000 Eur in post-production services:

► **PYRRHIC (Romania)** ◀

► Directed by Cosmin Nicolae

Producer by Velvet Moraru (Icon Production)◀

Victoria, an army veteran who just returned from Afghanistan to her hometown on the Black Sea coast, is plunged in a downward spiral after a harrowing discovery jeopardizes the process of coming to terms with her own traumas and with a drifting society.

► The TPS Development Award, offered by Avanpost

in the amount of 5.000 Eur:

► **THE LIFE WE NEVER HAD (Bulgaria)**◀

► Directed by Martin Markov

Produced by Victoria Mitreva,

Vanya Rainova (Portokal)◀

When a renowned artist dies in a car accident, the unfulfilled painter Boyan understands that his girlfriend had previously had an affair with him and gets obsessed with his life and art. This obsession costs him his relationships and friendships but liberates him from his fear of failure as he starts to draw.

► The UPFAR-ARGOA Award

in the amount of 3.000 Eur:

► **SECOND LINE (Ukraine)**◀

► Directed & produced by Olga Stuga◀

The full-scale invasion of 2022 scatters my family across Europe, forcing us to make impossible choices between a safe life with the family and our duty in front of society and ourselves.

► The NATIONAL CENTER OF CINEMATOGRAPHY Republic of Moldova Award

in the amount of 1.500 Eur:

► **LITTLE DEATH (Greece)**◀

► Directed by Efthimis Kosemund-Sanidis

Produced by Yorgos Tsourgiannis (Horsefly Films), Anamaria Antoci (Tangaj Production)◀

Ilias, a young man with a debt on his shoulders, crosses the sea hoping to claim the will of his long-estranged father, a doctor. But instead of resolving his debt

he meets Kalliopi, and while a series of inexplicable illnesses spread, love grows.

► The VILLA KULT Development Award

in the amount of 500 Eur:

► **THE CIRCLE (Republic of Moldova)**◀

► Directed by Valeriu Andriuță

Produced by Iulia Andriuță (Amprinta Films), Carmen Rizac (Avanpost Media)◀

Aghachi, a young investigator, is assigned to travel to a remote village to investigate a death by misadventure. Being at the start of his career, Agachi is keen to follow procedures by the book and uncovers an entirely different reality than the eyewitness account.

► The CoCo Award for a Romanian/Moldovian project in development

five day residency offered by Connecting Cottbus Co-Production Market:

► **PYRRHIC**◀

► Directed by Cosmin Nicolae

Producer by Velvet Moraru

(Icon Production)◀

Victoria, an army veteran who just returned from Afghanistan to her hometown on the Black Sea coast, is plunged in a downward spiral after a harrowing discovery jeopardizes the process of coming to terms with her own traumas and with a drifting society.

DRAMA ROOM

► Best Series Project Award

pilot development deal signed with ProTV:

► **THE KIDS ARE ALRIGHT**◀

► Writer: Serghei Chiviriga◀

After a reckless foreign student is sent back home, his teenage boarding school roommates must decide what to do with his hidden stash of weed and whom to trust, leading them down a dangerous path of violence, betrayal, and self-discovery.

► SPECIAL SCREENING ◀

MMXX

Șerban Mark Pop

Cristi Puiu's films have always had socio-political implications. If *The Death of Mr Lăzărescu* (2005) was about the health system (political), and *Sieranevada* (2016) perfectly captured the little idiosyncrasies of a Romanian family (social), then *MMXX* (2023) is at the intersection of the two. Equally social and political, *MMXX* exploits both the personal relationships of Oana, a visibly exhausted therapist, and her close ones, and the intensely political (and politicised) situation of the pandemic. The result is a film that is jarring and understated, mesmerizing and chaotic, often funny, and more often difficult.

Let's start with the 'elephant in the room', namely the status of pandemic film. *MMXX* is closely related to safety measures, quarantine, and other "clichés", both in title (2020 in Roman numerals) and content. This fixation is, to some extent, confusing - the first three stories of the film can be entirely separated from COVID-19, save for some fine details or easily replaceable conventions. Still, the pandemic seems to serve as a starting point, a track from which the screenplay can be guided on easily outlined premises, for instance "what could one talk about during a COVID test?" or "how do people at home perceive a birth with pandemic complications?". In absolute terms, these are promising, but the pandemic, especially in the context of a director with public statements about it, cannot be viewed in absolute, and some slippages are glaring. For example, the insertion of a deliberately subtle dialogue about "perfect slaves" and human rights during a COVID test is blatant.

Beyond the pandemic, there's a deep personal side to *MMXX*, more so than

anywhere else in Cristi Puiu's films. From opinions on the pandemic, the individual's place in the world, film, the fetishization of Marilyn Monroe, Bucharest - all seem to reflect an authorial voice, due in part to open, direct (but more refined than in *Malmkrog*) contemplations. This new warmth enhances the otherwise disjointed narrative and concludes the aesthetic choices, making *MMXX* perhaps the filmmaker's most conceptually refined project to date.

Stylistically, Cristi Puiu builds on typical sequence shots (the first being over half an hour long), and the tension cap-

tured, between existential despair and social misunderstanding, cannot be overstated. Whether it's the therapy session at the beginning of the film or the family discussions, they all contain a dose of inappropriate honesty - moments you don't want to see, but still do. The characters, almost absurd in their unfiltered realism, elicit that creeping feeling under the skin with their major flaws, a different one in every "episode" of the 2+ hour running time. In "Siempre libera", narcissism and self-unawareness; in "Baba au ruhm", typical male toxic infantilization and narcissism; in "Norma Jeane Mortenson", anxiety.

It is only in the fourth "episode" that this rhythm is interrupted by an entirely different story, with a new set of characters, a new stake, and a new setting. Cloistered Bucharest is replaced by a rural setting, Oana's family in a police investigation. Not coincidentally, this fourth episode is also the most atmospheric, conveying, in the end, the confinement (both physical and emotional) that the director seems to have sought throughout the production and capturing, in effect, what 2020 felt like.

► Saturday, June 17, 15:30 / Casa de Cultură a Studenților ◀

Paul Negoescu: „M-a atras întotdeauna genul ăsta de oraș uitat de lume, care lasă senzația că nu se întâmplă nimic, dar în același timp că s-ar putea întâmpla orice”

INTEROGĂȚI

Prezent la TIFF cu *Încă două lozuri* și *Oameni de treabă*, Paul a luat caimacul la Premiile Gopo și se află într-un moment rodnic al carierei. Am povestit despre multiplele șanse care l-au urmărit în carieră și despre cele două noi filme ale sale, în foaiorul Cercului Militar, unde aștepta să intre la Q&A.

de Ion Indolean

Două filme ediția asta de TIFF. Pare că ești cocoțat bine pe al doilea val, ca să faci o glumiță total nereușită. Și se tot mărește valul și tu tot acolo sus pe el.

Da, m-am cocoțat pe coama valului. S-a nimerit să fiu prolific. După pandemie, care a fost mai problematică, au venit proiecte unul după altul. *Oameni de treabă* și apoi continuarea de la *Două lozuri* care se cocea de ceva timp. Acum deja s-a nimerit să primesc finanțare pentru un viitor proiect. Decât un film la cinci ani, mai bine la doi.

Despre ce va fi?

E povestea unui copil care pornește într-o călătorie semi-fantastică ca să-și găsească pantoful drept.

Ha! Sună foarte vag. Va fi un fantasy?

E scris de Mihai Mincan. Noi am pornit la drum să facem un film pentru copii, povestea a ieșit ceva mai serioasă, acum căutăm să vedem ce film va deveni. Are și momente de fantasy, scenariul a ieșit chiar mai bine decât discutasem inițial cu producătorul Radu Stancu.

Mereu te-am văzut un regizor unic pentru peisajul autohton, toate filmele tale au ceva care se duc puțin în zona de vis.

Poate ține de firea mea și de felul de a vedea lumea. Pot să zic că îmi doresc să fac film și cel puțin până acum m-am agățat de șansele pe care le-am avut. La debut (*O lună în Thailanda*) am avut norocul să primesc susținerea Adei Solomon. Eram foarte tânăr, 26 de ani, și am beneficiat de bunăvoința festivalurilor față de filmele românești, care erau pe val atunci...

Erau pe primul val!

Exact. Și toate festivalurile căutau filme românești și am adunat destule puncte cu scurmetrajele mele așa încât am avut șansa să debutez în lung. Și următorul film a fost tot o șansă (*Două lozuri*), pentru că mi se părea un pariu sinucigaș să faci lungmetraj cu buget de scurmetraj ieftin. Nu ne așteptam la așa succes, inițial nici măcar nu știam dacă îl vom scoate sau nu, după care a venit tot efectul creat.

A fost un film ca între prieteni, cumva?

Da, exact. După succesul cu primul, nu am mai putut merge cu sârui-mâna la ficcare să ne ajute benevol. Am insistat de la început să nu aplicăm la CNC, nu cred că CNC-ul trebuie să finanțeze filme care își pot recupera investiția, iar la primul limitările ne-au stimulat foarte mult și am crezut că e bine să folosim aceeași metodă.

Ai zis că filmul e de sine stătător.

Evident că te ajută să fi văzut primul film, se fac anumite referințe de tipul „iar s-a întâmplat așa” sau „data trecut...”, dar povestea funcționează independent.

Nu v-a fost teamă să nu mai atingeți același succes?

Asta a fost piedica cea mai mare pentru care nu am făcut filmul mai devreme. Au trecut totuși 7 ani și se simțea în aer o dorință de a face o continuare. Eu am fost ceva mai precaut, continuările de obicei nu ies decât dacă le faci pe rețeta de a gonfla totul. M-a preocupat să găsesc un echilibru între familiaritatea elementor recunoscutibile și o poziționare corectă față de primul.

Paul Negoescu / Credit foto: Nicu Cherciu

Nu e deloc realist, e foarte gogonată povestea asta. Dacă se simte realist, e din cauză că Postelnicu joacă atât de bine, chiar dacă nu într-o cheie realistă, ci asumat groasă, dar veridică.

Oameni de treabă

Cum v-a venit ideea cu crypto? Cred că multă lume se va regăsi în actualitatea subiectului, dorința unora de a face bani din nemuncă cinstită.

Am găsit tot felul de povești, știri, oameni care au ajuns să caute în groapa de gunoi laptopuri pe care și le aruncaseră. Pentru mine filmul nu e despre cum pierd unii la loto sau crypto, ci cum se raportează la bani. Spre deosebire de omul din știre care ajunsese ca un cadavru viu când a conștientizat ce pierduse, ei nu sunt stresați de pierderea parolei sau a averii, o primesc cu o resemnare cu zâmbetul pe buze. Un fel de banii nu aduc fericirea.

Spuneai că filmul nu e neapărat specific românesc, dar te-ai întreba totuși dacă nu vezi ceva balcanic în poveștile astea pe care le pui pe ecran?

Un producător francezo-israelian a cumpărat dreptul de primă opțiune pentru ecranizarea *Două lozuri* în Franța, unde i s-a spus că umorul e prea specific, prea balcanic. Dar mie ambele mi se par foarte universale. Și orașul din *Încă două lozuri* e numit și chiar am avut grijă să nu se vadă pe un banner „Zilele orașului...” unde am acoperit numele. Am filmat în mai multe orașe pentru a construi un loc prăfuit, rămas în urmă, care a avut la un moment dat industrie, dar s-a cam dus dracului. M-a atras întotdeauna genul ăsta de oraș uitat de lume care lasă senzația că nu se întâmplă nimic, dar în același timp că s-ar putea întâmpla orice.

Și unde acțiunea unui individ poate determina mersul orașului în sine.
Exact!

Haide să discutăm puțin și despre Oameni de treabă.

A fost și aici o șansă. Am refuzat inițial proiectul, în sensul în care mi-a propus scenariul actorul Radu Romaniuc, pentru că nu simțeam că e lumea mea: viața la țară, un polițist din Moldova, nu prea cunosc lucrurile astea. Filmul a trecut în mâinile mai multor regizori până s-a întors la mine și mi-am dat seama că nu e despre asta, cum nici măcar despre corupția la țară nu cred că e și nici despre dilema morală pe care o are personajul în a alege între livadă și dreptate. Pentru mine e un film despre acest personaj slab într-o lume care îi cere să fie puternic și care se ratează oricât de jos ar pune miza. Omul vrea să aibă o livadă și nici măcar asta nu reușește.

Omul vrea să aibă lucrul lui. Cum ai colaborat cu Iulian Postelnicu, un actor care lucrează foarte mult la nuanță.

Voiam un actor în același timp și carismatic și neplăcut, dar nu atât de neplăcut încât să nu ții cu el. Și asta a fost o șansă, pentru că atunci când m-am întâlnit cu Iulian mi-am dat seama că a citit scenariul în aceeași cheie la care mă gândisem și eu, adică nu o dramă, ci mai degrabă genul de umor cinic. Și încă o șansă a fost că în perioada aia nu avea altceva de făcut și a avut 2-3 luni să se ocupe de rol. El singur și-a lucrat micile nuanțe. I-am spus că privirea lui era prea inteligentă pentru personaj și a început să se uite în oglindă, să își lase gura un pic mai întredeschisă, să reacționeze cu o jumătate de secundă mai târziu.

Da, exact, zici că personajul lui are zilnic câte un mic AVC.

Da, mi se pare foarte interesant modul ăsta de lucru, ca un sportiv care se antrenează și repetă mișcările până îi ies bine. Majoritatea actorilor au câte 2 spectacole concomitent și alte lucruri de făcut, așa că nu au această șansă de a se dedica total unui singur rol.

Tu cum vezi tridentul ăsta popă-polițist-primar și contrabanda pe care o faci?

Îmi sună ca un banc care merge mână în mână cu tipul de umor pe care cred că trebuie să îl aibă filmul. Înțeleg că acolo în zonă se făcea multă propagandă...

Contrabandă.

Da, scuze, contrabandă.

De fapt, și contrabandă și propagandă.

Exact. Am dormit puțin... Da, și chiar la casting întâlneam actori din Botoșani care spuneau „hăăă, păi vărul meu aducea țigări, știu eu pe cineva care ascundea țigările pe nu știu unde...”. Evident că lucrurile nu se întâmplau chiar așa ca în film, să aibă kalașnikovuri și așa.

Da, asta e partea aia de vis din filmele tale de care ziceam.

Da, nu e neapărat românească. De aia mă surprind și mă amuză părerile pe care le-am auzit sau le citeam pe Facebook, cum că e foarte realist. Nu e deloc realist, e foarte gogonată povestea asta. Dacă se simte realist, e din cauză că Postelnicu joacă atât de bine, chiar dacă nu într-o cheie realistă, ci asumat groasă, dar veridică.

Ultima întrebare, despre programul pe care îl coordonezi, Film+.

Am pornit de la ideea să facem o școală privată de film, dar apoi ne-am dat seama că ne era puțin peste mână, așa că am sistematizat ce oricum făceam deja, adică o formă de feedback sau echipament pentru producții. E un proiect de suflet, dar căutăm să îl dăm pe mâini bune, să îl preia altcineva, pentru că sincer am obosit și nu mai am timp. Nu așa vrea să dispară.

Atunci e bine că te-am întrebat. Poate va citi cineva în AperiTIFF și îl va prelua!